

ÅRSBERETNING 1999

Lovdata **ID**

Dette er Lovdata

- Lovdata er Norges eneste generelle elektroniske rettslige informasjonssystem.
- Lovdatas hjemmeside på Internett inneholder de primære rettskildene som regulerer borgernes rettigheter og plikter. Denne informasjonen er gratis og omfatter lover, sentrale og lokale forskrifter, rundskrivsamlinger og nye høyesteretts- og lagmannsrettsavgjørelser.
- Lovdata har en sentral rolle i forvaltningen av det rettslige informasjonssystem, blant annet ved en kontinuerlig konsolidering av hele det norske regelverket (dvs innarbeiding av endringer i lov- og forskriftstekstene).
- Lovdata samarbeider med Høyesterett og lagmannsrettene om elektronisk publisering av rettsavgjørelser, også avgjørelser som ikke blir publisert på annen måte.
- Lovdata samarbeider med forlag om levering av tekst til trykte regelverkssamlinger som *Norges Lover*, *Norsk Lovtidend*, *Overenskomster med fremmede stater* og *Cappelens særtrykk*.
- Lovdata har et utstrakt samarbeid med de juridiske fakultetene - et samarbeid som omfatter finansiering av vit.ass. stillinger, utgivelser av tidsskrifter og tilgang til Lovdata for studenter og lærere.
- Lovdatas kommersielle baser har vært tilgjengelige online siden 1983 og på CD-ROM siden 1990. Basene inneholder primære rettskilder - lover, forskrifter, rettsavgjørelser, administrative avgjørelser osv - i tilsammen mer enn 100 databaser.
- Lovdatas baser benyttes blant annet av advokater, politi- og påtalemyndighet, domstoler, forvaltning, bedrifter, biblioteker og undervisningssektoren.
- Lovdata er vert i Norge for *Celex* - EUs rettslige informasjonssystem og er også den eneste som kan tilby, i norsk oversettelse, alle direktiver og forordninger som kommer inn under EØS-avtalen. Lovdata vedlikeholder et stort antall lenker mellom norske rettskilder og rettskildene for EØS og EU. I 1996 utviklet Lovdata en Web-versjon av Celex og gjorde denne kommersielt tilgjengelig på Internett.
- Lovdatas vedtekter pålegger stiftelsen å drive etter forretningsmessige prinsipper, og den driver uten subsidier fra det offentlige - noe som er nærmest enestående i europeisk sammenheng.
- God kontakt og kommunikasjon med kundene har alltid vært en viktig ledesnor for utviklingen av Lovdata.

Innhold

Tilbakeblikk på 1999	s.4
Lovdatas formål	s.4
Regelforvaltning	s.5
Samarbeid med domstolene	s.6
Samarbeid med universitetene	s.6
• Tidsskriftet <i>EuroRett</i>	
• Tidsskriftet <i>Lov&Data</i>	
Samarbeid med forlagene	s.7
Rettskilder på nettet	s.8
Utskrifter av lover og forskrifter	s.10
Informasjonssystemer for advokater og jurister	s.10
• Online	
• CD	
Kontakt med brukere og markedsføring	s.12
Kursvirksomhet	s.12
Styret og de ansatte	s.13
Regnskap	s.14

Tilbakeblikk på 1999

Fra og med august 1999 ble nye lagmannsrettsavgjørelser lagt gratis ut på Internett.

NorLex CD ble for første gang utgitt på to plater for å få plass til alle basene.

En nyutviklet *Student-CD* ble lansert i september. CDen gjør det mulig å slå opp i lærebøkens domsregistre og hoppe videre til de siterte dommers fulltekst. Det er også mulig å se hvilke lærebøker som omtaler en gitt dom. CDen inneholder dessuten alle gjeldende lover og sentrale forskrifter samt enkelte forarbeidsdokumenter i fulltekst.

Lovdata introduserte to nye baser i løpet av året: *Rikstrygdeverkets rundskriv* og vedtak fra *Klagenemnda for bidrag til behandling i utlandet*.

En rekke nye funksjoner ble utviklet for online-systemet, blant annet:

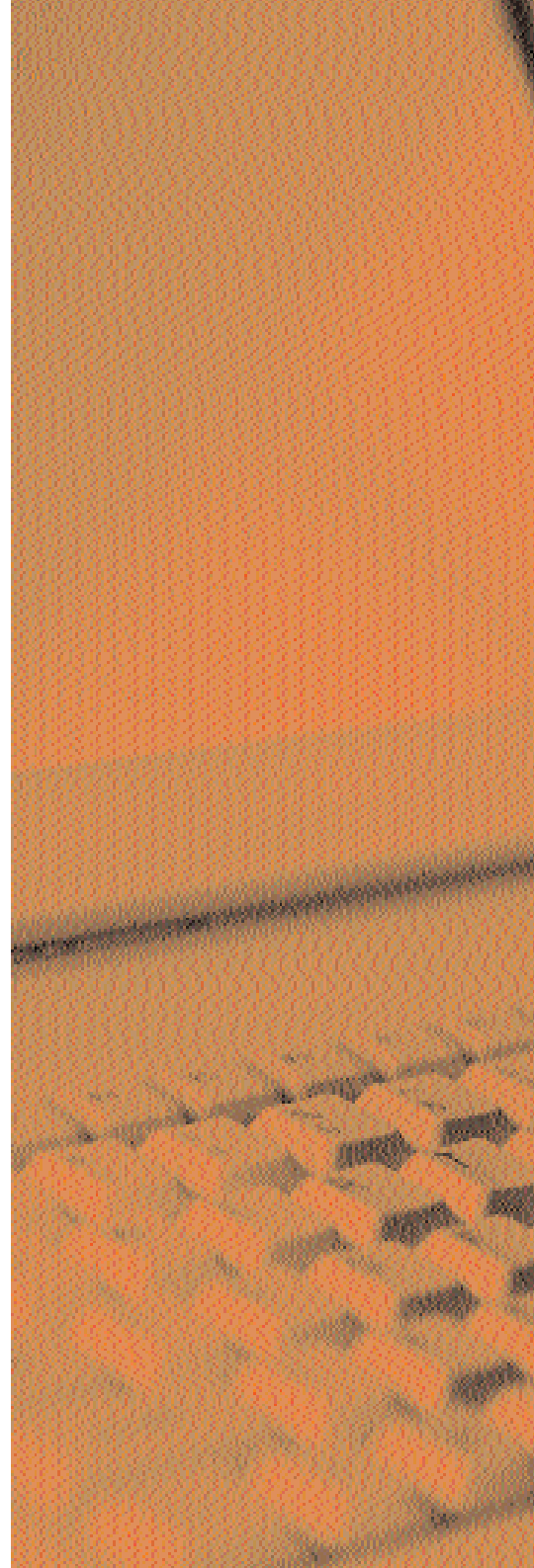
- mengdesøk i straffeavgjørelser som tillater søk på intervaller i feltene *promille, narkotika* og *straff*
- historiske versjoner av lover og forskrifter
- fulltekst til opphevede lover og forskrifter
- henvisningsvarsel hvis det er andre dokumenter som henviser til dokumentet som vises på skjermen
- Systematisk register og næringsregister til lover og forskrifter.

Lovdata erfarer i stadig større grad at stiftelsen ikke bare er en informasjonsleverandør, men også en kommunikasjonsentral. Et viktig og sentralt element i Lovdatas drift er den stadige kommunikasjonen med offentlige etater og kunder i hele samfunnet vedrørende innholdet i og bruken av Lovdatas baser.

Lovdatas formål

Lovdata er en almennyttig institusjon. Stiftelsen ble opprettet i 1981 av Justisdepartementet og Det juridiske fakultet ved Universitetet i Oslo. Lovdatas formål er å opprette, vedlikeholde og drive systemer for rettslig informasjon. Driften skal være selvfinansierende, men baseres ikke på fortjeneste.

Lovdata samarbeider med Stortinget, forvaltningen, domstoler og universitetene for å gjøre de primære rettskildene i Norge mest mulig tilgjengelig. Lovdata ser det som sin oppgave å tilby generelle og komplette databaser over de ulike primære rettskildene. Lovdata leverer også tekst til forlag som tilbyr både tradisjonelle og elektroniske publikasjoner på spesielle rettsområder.

Regelforvaltning

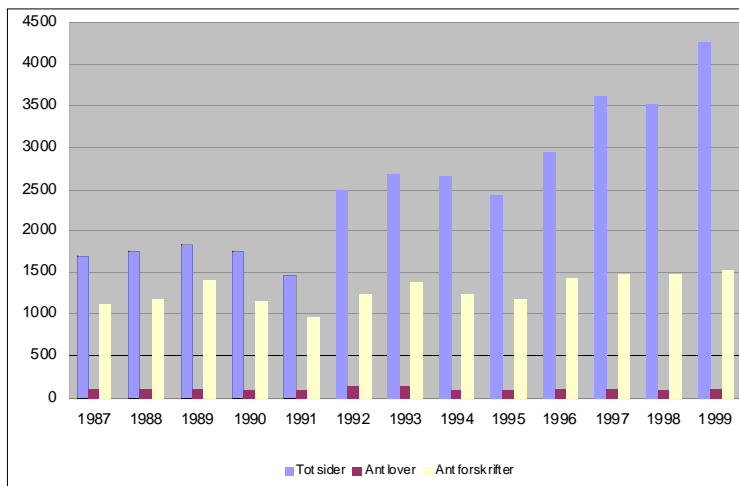
I likhet med andre høyt utviklede land har Norge et omfattende og dynamisk regelverk som på mange måter kan ses som et formalisert speilbilde av samfunnet. Regelverket utvikler seg nødvendigvis i takt med samfunnet.

I motsetning til i de fleste andre land har vi i Norge usedvanlig god oversikt over dette regelverket. Dette skyldes ikke minst Lovdatas innsats med å kontrollere og konsolidere regelverket.

I forbindelse med utgivelsen av *Norsk Lovtidend* skal nye lover og forskrifter sendes inn til Lovdata, hvor de blir registrert og kodet. Henvisninger, ikrafttredelser, opphevelser og forskriftshjemler blir kontrollert mot eksisterende regelverk. Det spesielle i Norge er at hele regelverket blir konsolidert, ikke bare lovene, men også de sentrale og lokale forskriftene. At et regelverk blir konsolidert, betyr at nye endringer fortløpende blir innarbeidet i den gamle loven/forskriften, slik at man kan finne frem til den gjeldende ordlyden uten å måtte drive detektivarbeid. Konsolidering betyr også at man fjerner opphevede tekster og tekster som ikke lenger har noen betydning fordi de er innarbeidet i en annen tekst. Slike tidligere versjoner blir lagret i et historisk arkiv.

Dette kontroll- og konsolideringsarbeidet avdekker en rekke formelle feil i regelverket, og medvirker til at Lovdata har omfattende kontakt med forvaltningsinstanser som driver med regelarbeid. I Norge har vi ca 720 lover og over 12.000 forskrifter. I 1999 ble det gitt 108 nye lover og 1.498 nye forskrifter. De fleste av disse var såkalte endringslover/forskrifter, og medførte at det måtte foretas mange tusen endringer i de eksisterende lovene og forskriftene.

Utviklingen av regelproduksjonen i Norge de siste årene fremgår av følgende figur:

Omfanget av regelgivningene viste et hopp på ca 70% i 1992 og holdt seg på dette høye nivået frem til 1996. De to siste årene har omfanget igjen økt kraftig. I dag er omfanget av regelproduksjonen det dobbelte av hva det var før 1992. Vi ser også at det ikke først og fremst er antall lover og forskrifter som har økt, men omfanget av disse.

Samarbeid med domstolene

Gjennom avtaler med Høyesterett og lagmannsrettene bidrar Lovdata til at rettsavgjørelser blir tilgjengelig i et langt større omfang enn tidligere. Avgjørelser som oversendes Lovdata fra lagmannsrettene blir utstyrt med et sammendrag skrevet av førstvoterende dommer. Lagmannsrettene på sin side får tilgang til Lovdatas online-system.

Avgjørelsene som mottas fra domstolene blir kontrollert og kodet, og henvisninger til lover og andre avgjørelser blir standardisert, slik at henvisningene kan utnyttes til kryssreferansesøk og andre hypertekst-funksjoner. Straffesaker og en del andre saker blir anonymisert.

Mottatte avgjørelser

Domstol	Sivile saker				Straffesaker			
	1999*	1998	1997	1996	1999*	1998	1997	1996
Høyesterett	88	96	105	79	80	61	55	97
Høyesteretts kjæremålsutvalg	637	766	751	693	458	444	396	307
Agder lagmannsrett	140	141	127	174	167	199	172	140
Borgarting lagmannsrett	680	746	666	604	256	294	181	134
Eidsivating lagmannsrett	177	178	217	181	79	117	100	93
Frostating lagmannsrett	203	240	238	222	129	139	115	102
Gulating lagmannsrett	252	267	291	320	81	79	99	77
Hålogaland lagmannsrett	180	144	118	117	94	80	72	60

* Tallene for 1999 er ikke fullstendige fordi alle avgjørelsene ennå ikke er mottatt fra lagmannsrettene.

Samarbeid med universitetene

Lovdata har et nært samarbeid med de juridiske fakultetene i Oslo, Bergen og Tromsø. Dette samarbeidet tar flere former. Blant annet er det inngått fastprisavtaler om bruk av systemet innen rammen av et gitt antall samtidige innganger. Ordningen medfører at et stort antall studenter får Lovdata-erfaring i studietiden.

Lovdata finansierer også vit.ass. stillinger ved både Institutt for rettsinformatikk og Senter for Europarett. Stillingene ved Senter for Europarett er

knyttet til redaksjonen for tidsskriftet *EuroRett*. Ved Institutt for rettsinformatikk er vit.ass. stillingen knyttet til et forskningsprogram i rettslige informasjonssystemer og kommunikasjonsprosesser.

Tidsskriftet *EuroRett*

Formålet med *EuroRett* er å gi et bilde av hva som skjer innenfor Fellesskapsretten på en enkel og oversiktlig måte - slik at praktiserende jurister og andre interesserte raskt kan finne frem til de relevante kildene. *EuroRett* har abonnenter over hele Skandinavia og utkommer med ca. 20 nummer i året.

EuroRett er den eneste norskspråklige publikasjonen av denne typen. Redaksjonen ved Senter for Europarett ved Universitetet i Oslo følger kontinuerlig et stort antall juridiske databaser, tidsskrifter og andre publikasjoner. Viktige avgjørelser fra EF-domstolen og EFTA-domstolen refereres ca. en uke etter domsavsigelsen. Norske rettsavgjørelser med tilknytning til EØS- og EU-retten refereres så snart de er avsagt. I tillegg gis det informasjon om nye forarbeider, uttalelser, vedtak m.m., og det gis en oversikt over relevant litteratur og tidsskriftsartikler. *EuroRett* gir også jevnlig en oversikt over beslutninger vedtatt av EØS-komiteén - med dato for gjennomføring og ikrafttredelse av rettsaktene i norsk rett.

Tidsskriftet *Lov&Data*

Tidsskriftet *Lov&Data* utkommer med fire nummer i året. *Lov&Data* er ledende innen Norden med hensyn til dekning av nyheter av rettsinformatisk interesse. Selv om hovedvekten er lagt på de skandinaviske landene, dekkes nyheter fra hele verden. *Lov&Data* bringer også referater av nye rettsavgjørelser. På grunn av den hurtige teknologiske utviklingen blir mye av retten på dette området skapt gjennom avgjørelser.

Professor dr juris Jon Bing er ansvarlig redaktør, professor dr juris Mads Bryde Andersen er redaktør for Danmark og doktorand Daniel Westman for Sverige.

Samarbeid med forlagene

Tradisjonell publisering spiller fremdeles en svært viktig rolle i samfunnet. Lovdata bidrar til produksjonen av en rekke viktige trykksaker for regelverk og avgjørelser.

Lovdata produserer trykkesatsen til *Norsk Lovtidend* og *Overenskomster med fremmede stater* etter oppdrag fra henholdsvis Justisdepartementet og Utenriksdepartementet. Lovdata samarbeider med Lovsamlingsfondet om produksjonen av *Norges Lover*.

For Nordisk Skipsrederforening produseres trykkesatsen til *Nordiske Domme i Sjøfartsanliggender*. For Cappelen Akademisk forlag lages trykkesatsen til mer enn 200 særtrykk i året, i tillegg til en rekke spesialiserte lovsamlinger. Teksten til lovsamlinger leveres også til Ad Notam Gyldendal forlag og NKI-forlaget.

Lovdata leverer også tekst til forlag i forbindelse med elektroniske utgivelser, for eksempel til Adekvat info, Connett AS og Gyldendal Rettsdata. Lovdata samarbeider med Gyldendal Rettsdata om utgivelsen av den elektroniske utgaven av *Karnov norsk kommentert lovsamling* ved å bidra med de over 8.000 rettsavgjørelser som det henvises til i lovkommentarene.

Rettskilder på nettet

Lovdatas hjemmeside

Lovdatas hjemmeside på Internett (www.lovdata.no) ble opprinnelig etablert i 1995.

I 1999 ble hjemmesiden utbygget med blant annet nye lagmannsrettsavgjørelser. Hjemmesiden inneholder fra før en elektronisk utgave av *Norsk Lovtidend*, all lovene, alle sentrale- og lokale forskrifter, en del rundskriv, samt nye høyesterettsavgjørelser.

Basene blir kontinuerlig ajourført. Det er fire ulike muligheter til å orientere seg i lovene og forskriftene:

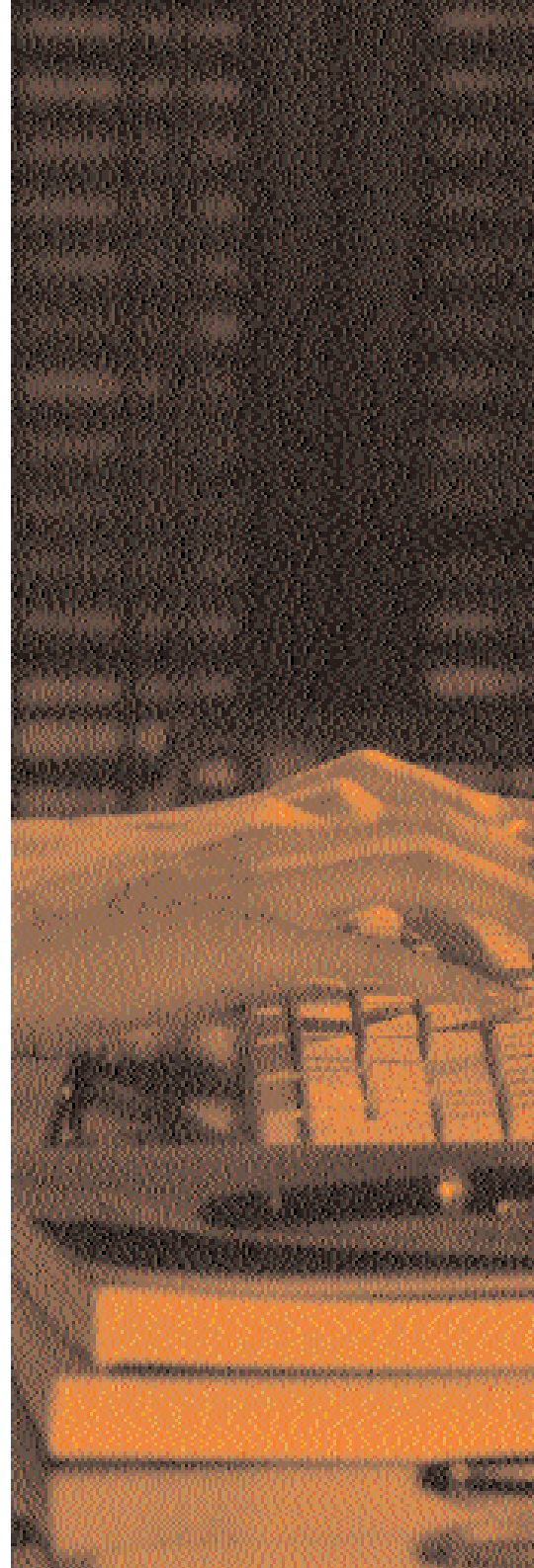
- søking i fulltekst eller i felt (tittel/dato)
- kronologiske og alfabetiske registre
- systematiske registre
- næringsregistre

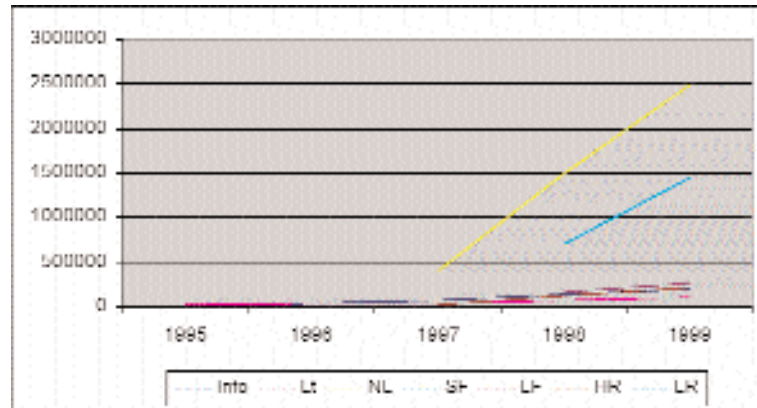
Nye høyesterettsavgjørelser blir liggende til de er blitt publisert i *Norsk Retstidende*, dvs i ca 3 måneder. Avgjørelsene er utstyrt med lenker til de sentrale lovparagrafene. Nye lagmannsrettsavgjørelser blir liggende i ca 4 måneder.

Figuren på s. 9 illustrerer utviklingen av det totale antall oppslag på Lovdatas hjemmesider siden starten. Vi ser at de fleste oppslagene gjelder lovene og de sentrale forskriftene.

Stortingets informasjonstjener

Lovdata har vært databasevert for *Stortingets informasjonstjener* (www.stortinget.no) siden opprettelsen i 1996. Lovdata har ansvaret for oppdateringen av sidene som inneholder publikasjonene fra Stortinget.

Informasjonstjeneren inneholder følgende publikasjoner:

- Debatter og vedtak (Stortingsforhandlinger)
- Komitéinnstillinger til Storting og Odelsting
- Budsjettinnstillinger
- Beslutninger i Odelsting og Lagting
- Spørretimen
- Dokument 8 (Private forslag)
- Dokument 15 (Spørsmål til skriftlig besvarelse med svar)
- Saker til behandling
- Arbeidsprogram
- Lund-rapporten

Alle sesjonshenvisningene i dokumentene på *Stortingets informasjonstjener* ble i 1999 standardisert til et format basert på 4 siffer for årstall.

Konkursrådet

Lovdata er også databasevert for *Konkursrådets hjemmeside* (www.konkursradet.no) som ble opprettet i juni 1997. Hjemmesiden inneholder anbefalinger, uttalelser, artikler og annen informasjon om konkurs. Dokumentene er utstyrt med lenker til lovparagrafer og andre dokumenter som det henvises til. Hjemmesiden er under stadig utbygging.

Utskrifter av lover og forskrifter

Bokhandlere og private kan henvende seg til Lovdata og få tilsendt utskrifter av lover og forskrifter. Kunden kan da være trygg på at loven/forskriften er ajourført. Denne tjenesten har naturlig nok fått mindre betydning etter at lovene og forskriftene ble lagt gratis ut på Internett. Men for de som ikke har tilgang til Internett vil denne tjenesten ofte være eneste mulighet for å oppdrive loven/forskriften. Fordi Lovdata ser på denne tjenesten som et samfunnsmessig sikkerhetsnett, er prisen på utskriftene satt lavt.

Informasjonssystemer for advokater og jurister

Lovdatas målsetning er å dokumentere alle de primære rettskildene med hovedvekt på lover, forskrifter, avgjørelser samt innstillinger og andre dokumenter fra Stortinget. Lovdata tilbyr følgende systemer:

Online

NORLEX

Norske rettskilder bestående av lover, forskrifter, forarbeider, avgjørelser samt bibliografiske opplysninger om litteratur.

NORIM

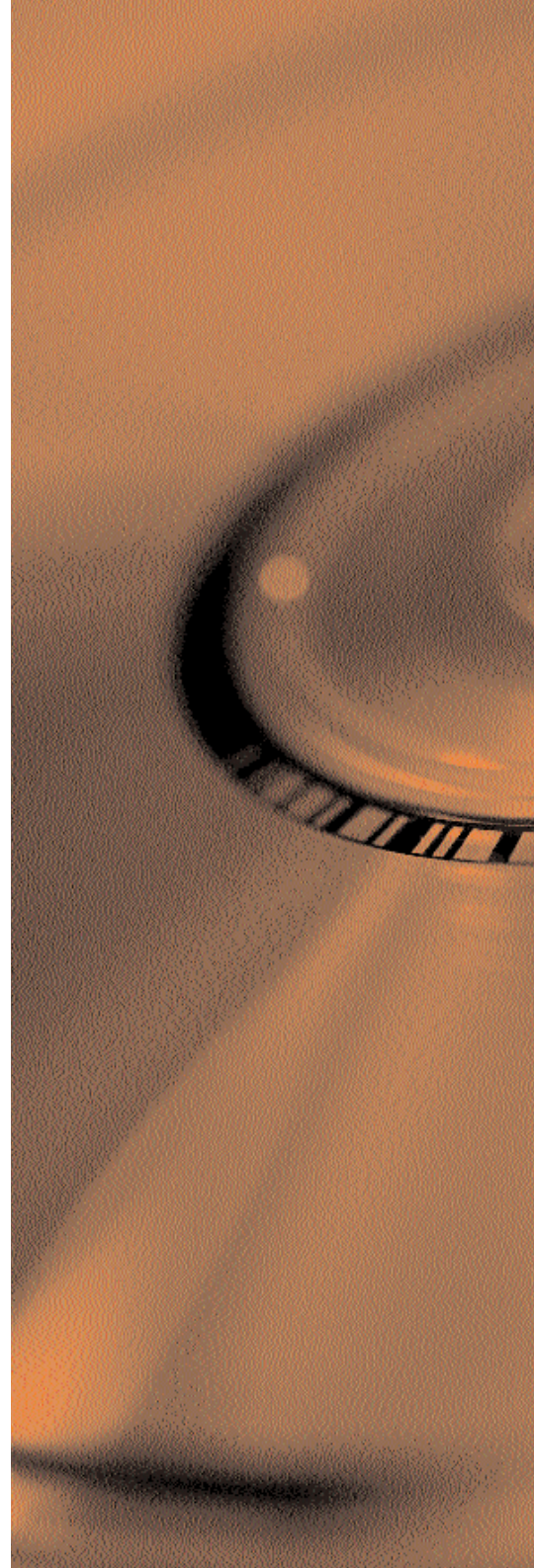
NorLex pluss *Celex* (se nedenfor) og EØS-avtalen med ca 2100 oversatte direktiver og forordninger samt EFTA-domstolens avgjørelser.

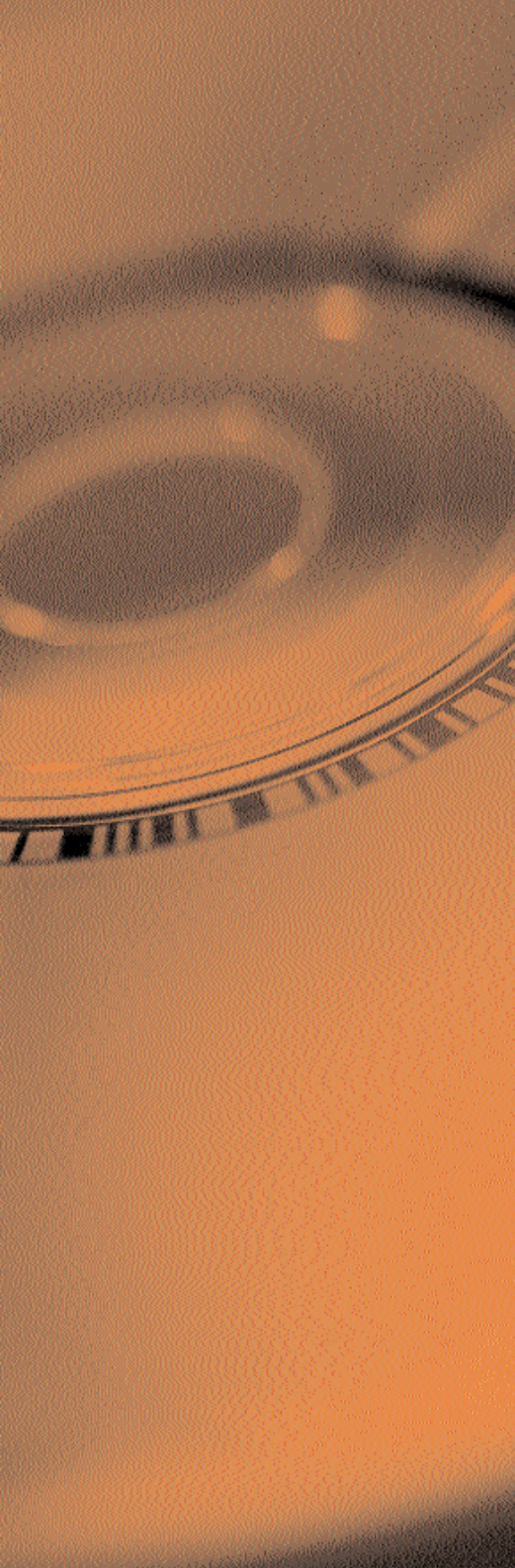
CELEX

EU-kommisjonens rettslige informasjonssystem i engelsk utgave. Lovdata er vert for *Celex* i Norge og mottar ukentlig tekster fra EUR-OP. Systemet tilbys også som del av Norim og i en egen Web-versjon.

Ca halvparten av Lovdatas brukere abonnerer på NORIM-systemet, som i tillegg til de tradisjonelle norske rettskildene, inneholder rettskilder fra EU og EØS. Ved en systematisk utbygging av lenker mellom disse kildene og norske lover og forskrifter, tilstreber Lovdata å øke tilgjengeligheten av dette kompliserte regelverket og synliggjøre sammenhengen med norske regler.

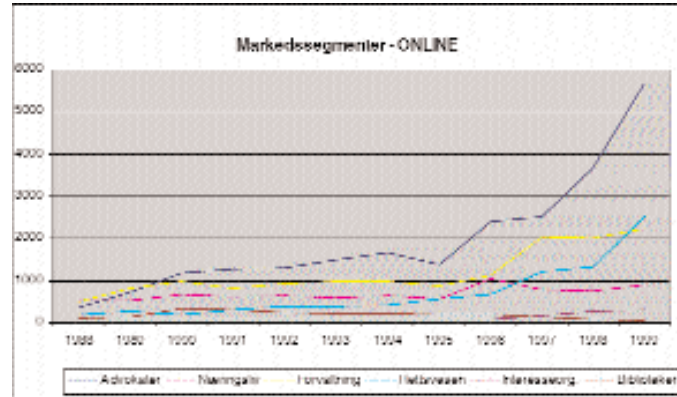
Web-versjonen av CELEX, kalt *Lovdata Celex*, er basert på bruk av Folio siteDirector 4.2. Systemet markedsføres via Internett. Interesserte tilbys en gratis prøveperiode på 14 dager. Man abonnerer på systemet til en fast årlig

pris - et individuelt årsabonnement koster US dollar 300. *Lovdata Celex* har abonnenter over hele verden.

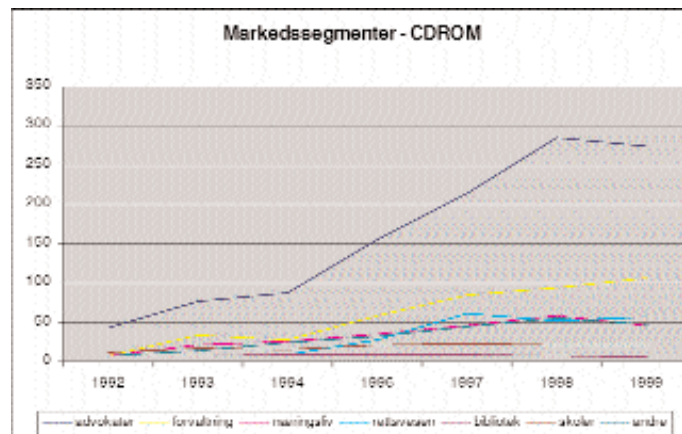
Lovdatas marked består først og fremst av profesjonelle rettskildebrukere. Advokatene og forvaltningen utgjør de største segmentene. Nedenfor har vi gjengitt hvordan noen av markedssegmentene for online-systemene har utviklet seg over tid.

CD

Lovdatas CD med norske rettskilder (*NorLex CD*) inneholder det meste av informasjonen i online-systemet NorLex.

I 1998 utkom NorLex CD for første gang med to utgivelser. CDen er meget populær. Dette fremgår av figuren nedenfor, som viser hvordan markedssegmentene har utviklet seg siden 1992:

Kontakt med brukere og markedsføring

Lovdatas produkter markedsføres gjennom telefonsamtaler, utsendelse av brosjyremateriell, annonser i juridiske og juridisk relaterte tidsskrifter, samt via Lovdatas hjemmeside på Internett. Den direkte kontakten med brukerne er likevel den viktigste markedsføringskanalen. Det holdes derfor stadig større og mindre demonstrasjoner av både online- og CD-produktene. Lovdata gir også gratis brukerstøtte over telefon.

Nyhetsbrevet *Nytt fra Lovdata* ble sendt til alle Lovdatas abonnenter to ganger i 1999.

Det ble annonsert i *Advokatbladet* og *Juristkontakt* samt i studentbladene ved fakultetene i Oslo, Bergen og Tromsø.

Gjennom hele 1999 merket vi en økende interesse for Lovdatas produkter og tjenester.

Kursvirksomhet

Lovdata holder jevnlig kurs i bruk av både online-systemene og CDen. Kursene går vanligvis over en dag og inneholder både teori og praktiske øvelser. De fleste kursene holdes i Lovdatas lokaler i Oslo, men det holdes kurs regelmessig også i Bergen, Kristiansand, Stavanger, Trondheim og Tromsø. På forespørsel holdes det dessuten bedriftsinterne kurs. Disse kursene blir stadig mer populære. I 1999 ble det avholdt 40 slike kurs.

Et Lovdata-kurs vil for svært mange være en forutsetning for å bruke systemet på en effektiv måte. I tillegg får hver deltaker på et online-kurs anledning til å benytte systemet gratis i 14 dager etter kurset. I løpet av 1999 deltok over 520 personer på Lovdata-kurs.

Lovdatas styre pr 31. desember 1999

Fem sentrale institusjoner innen rettslivet i Norge har anledning til å oppnevne hvert sitt medlem til Lovdatas styre. Formannen utpekes av Justisdepartementet. Ved årets slutt var styrets sammensetning følgende:

PROFESSOR KNUT KAASEN (*formann*)

oppnevnt av Det juridiske fakultet ved Universitetet i Oslo

AVDELINGSDIREKTØR ODD STORM-PAULSEN

oppnevnt av Justisdepartementet

ADVOKAT PER RACIN FOSMARK

oppnevnt av Den Norske Advokatforening

FØRSTELAGMANN AGNES NYGAARD HAUG

oppnevnt av Den Norske Dommerforening

DIREKTØR HANS BRATTESTÅ

oppnevnt av Stortinget

Fast ansatte pr 31. desember 1999

Administrasjon: Trygve Harvold (direktør)

Tone Johannesen

Sissel Hansen Myhre

EDB/prosjekter: Henning Ve (systemsjef)

Anne Lise Stray

Kristian Næss

Anne Catherine Archer

Databaser: Knut Davidsen (redaktør)

Tone Myhrvold

Ragnhild Botten Weel

Kari Gyllander

Beate Kronen

Dag Hoelseth

Mari Elton

Randi Brosvik

Markedsføring: Aud Manger (markedsjef)

Lene Skoli Strand

Regnskap

Hovedtrekkene i Lovdatas driftsregnskap for 1999 fremgår av følgende nøkkeltall (alle tall i 1000 kroner):

DRIFTSREGNSKAP	1999	1998
Driftsinntekter		
Informasjonssystemer	11.089	10.435
Salg av tekst/sats	3.535	3.695
Diverse	268	342
Sum inntekter	14.892	14.472
Driftsutgifter		
Personalutgifter	7.689	6.533
Driftsutgifter	4.737	4.914
Avskrivninger	960	933
Tilskudd til universitetet	501	256
Sum utgifter	13.887	13.636
Driftsresultat	1.005	836
FINANSREGNSKAP		
Finansinntekter	637	446
Finansutgifter	15	14
Finansresultat	622	432
Årsresultat	1.627	1.267

Lovdata **ID**

Postboks 41 Sentrum, 0101 Oslo, Tlf.: 23 35 60 00, Fax: 23 35 60 01, www.lovdata.no